

GIÁO ÁN CHUYÊN ĐỀ CẤP TRƯỜNG

Ngày soạn: 10/2/2022

Ngày dạy: 15/2/2022

Người thực hiện: Nguyễn Thị Lý

Môn : TẬP LÀM VĂN

Tiết 43: LUYỆN TẬP QUAN SÁT CÂY CỐI

Phát triển hoạt động tích cực gây hứng thú cho học sinh quan sát

I. Yêu cầu cần đạt :

1. Năng lực chung:

- + Năng lực tự chủ, tự học: HS nhận nhiệm vụ học tập với 1 tâm thế sẵn sàng .Tự thực hiện được các nhiệm vụ học tập theo yêu cầu.
- + Năng lực giao tiếp, hợp tác: HS tham gia hoạt động nhóm, chia sẻ, đánh giá và tự đánh giá các hoạt động học tập.
- + Năng lực giải quyết vấn đề ,tính sáng tạo: HS dựa trên vốn sống thực tế để thực hiện nhiệm vụ học tập.

2.Năng lực đặc thù:

* **Năng lực ngôn ngữ** Thông qua hoạt động

- Biết quan sát cây cối theo trình tự hợp lí, kết hợp các giác quan khi quan sát; bước đầu nhận ra được sự giống nhau giữa miêu tả một loài cây với miêu tả một cái cây (BT1).
- Ghi lại được các ý quan sát về một cây em thích theo một trình tự nhất định (BT2)..

3. Phẩm chất :

- Góp phần hình thành, bồi dưỡng cho học sinh có đức tính chăm chỉ (chịu khó hoàn thành tốt các nhiệm vụ học tập)

II. Đồ dùng dạy học:

1. Đồ dùng

- GV: + Một số tờ giấy kẻ thể hiện nội dung các BT 1a, b.
+ Bảng viết sẵn lời giải BT, d, e.
+ Tranh, ảnh một số loài cây.
- HS: Vở, bút, ...

2. Phương pháp, kĩ thuật

- PP: Quan sát, hỏi đáp, thảo luận nhóm, luyện tập-thực hành
- KT: đặt câu hỏi, trình bày 1 phút, chia sẻ nhóm 2, động não.

III. CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY- HỌC:

Hoạt động của giáo viên	Hoạt động của học sinh
1. Khởi động: - GV dẫn vào bài học	- TBVN điều hành lớp hát, vận động tại chỗ

2. HĐ thực hành (30p)

Bài tập 1: Đọc lại 3 bài văn...

a. Tác giả mỗi bài văn quan sát cây theo trình tự nào?

b. Các tác giả quan sát cây bằng các giác quan nào?

c. Trong 3 bài đã đọc, em thích hình ảnh so sánh và nhân hoá nào? Tác dụng của hình ảnh so sánh, nhân hoá đó?

- GV nhận xét và đưa bảng liệt kê các hình ảnh so sánh nhân hoá có trong 3 bài.

Nhóm 4 – Lớp

- HS đọc 3 bài **Bãi ngô** (trang 30), **Cây gạo** (trang 32), **Sầu riêng** (trang 34).

HS làm cá nhân – Chia sẻ lớp

a. Trình tự quan sát cây.

- Bài **Sầu riêng**: quan sát từng bộ phận của cây.
- Bài **Bãi ngô**: quan sát từng thời kì phát triển của cây.

- Bài **Cây gạo**: quan sát từng thời kì phát triển của cây (từng thời kì phát triển của bông gạo).

b. Tác giả quan sát cây bằng các giác quan:

- Quan sát bằng thị giác (mắt): các chi tiết được quan sát: cây, lá, búp, hoa, bắp ngô, bướm trắng, bướm vàng (bài Bãi ngô). Cây, cành, hoa, quả, gạo, chim chóc (bài Cây gạo). Hoa trái, dáng, thân, cành lá (bài Sầu riêng).

- Quan sát bằng khứu giác (mũi): Hương thơm của trái sầu riêng.

- Quan sát bằng vị giác (lưỡi): Vị ngọt của trái sầu riêng.

- Quan sát bằng thính giác (tai): tiếng chim hót (bài Cây gạo), tiếng tu hú (bài Bãi ngô).

c. So sánh: Bài **Sầu riêng**:

- Hoa sầu riêng ngan ngát hương cau, hương bưởi.

- Cánh hoa nhỏ như vẩy cá, hao hao giống cánh sen con.

- Trái lủng lẳng dưới cành trông như tổ kiến.

Bài **Bãi ngô**:

- Cây ngô lúc nhỏ lấm tấm như cây mạ non.

- Búp như kết bằng nhung và phấn.

- Hoa ngô xơ xác như cỏ may.

Bài **Cây gạo**:

- Cánh hoa gạo đỏ rực quay tít như chong chóng.

- Quả hai đầu thon vút như con thoi.

d. Trong ba bài văn trên, bài nào miêu tả một loài cây, bài nào miêu tả một cây cụ thể?

e. Miêu tả một loài cây có điểm gì giống và có gì khác với miêu tả một cây cụ thể?

- GV chốt lại trình tự quan sát và các giác quan vận dụng để quan sát, việc sử dụng các biện pháp NT trong khi miêu tả, cách miêu tả một loài cây, một cây cụ thể

Bài tập 2: Quan sát một cây mà em thích trong khu vực trường em...

- GV giao việc: Cho HS ra sân trường quan sát một cây cụ thể.

- Yêu cầu các em hãy ghi lại những gì đã quan sát được.

(GV có thể đưa tranh, ảnh về một số cây cụ thể để HS quan sát).

- Cây như treo rung rinh hàng ngàn nôi cơm gạo mới.

* Nhân hoá: Bài **Bãi ngô**:

d. Hai bài *Sầu riêng* và bài *Bãi ngô* miêu tả một loài cây; bài *Cây gạo* miêu tả một loài cây cụ thể.

+ Điểm giống nhau: Đều phải quan sát kỹ và sử dụng mọi giác quan; tả các bộ phận của cây; tả xung quanh cây; dùng các biện pháp so sánh, nhân hoá khi tả; bộc lộ tình cảm của người miêu tả.

+ Điểm khác nhau: Tả loài cây cần chú ý đến các đặc điểm phân biệt loài cây này với loài cây khác. Còn tả một cái cây cụ thể phải chú ý đến đặc điểm riêng của cây đó. Đặc điểm đó làm nó khác biệt với các cây cùng loài.

- HS lắng nghe

- HS quan sát cây mình yêu thích và ghi chép vào vở.

- GV nhận xét theo 3 ý a, b, c trong SGK và khen ngợi một số bài ghi tốt.

* Lưu ý giúp đỡ hs M1+M2 ghi được những gì quan sát được

- HS M3+M4 cần lập được dàn ý chi tiết.

3. Vận dụng trải nghiệm:

Hệ thống lại bài, nhận xét tiết học.

- Một số HS trình bày.
- Lớp nhận xét, chọn bạn diễn đạt câu hay nhất.

- Hoàn chỉnh bài quan sát.
- Xây dựng dàn ý chi tiết từ kết quả quan sát.

Về nhà quan sát cây trong vườn để lập dàn ý cho tuần sau

IV. Điều chỉnh bổ sung sau tiết dạy (nếu có):.....

.....

Người thực hiện

Nguyễn Thị Lý